

ECHO'S VAN DE OORLOG

(Echoes of the War)

4 Eenakters

door

J.M. BARRIE

Vertaling/bewerking

Hans Kuyper

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ECHO'S VAN DE OORLOG - ECHOES OF THE WAR** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **J.M. BARRIE** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **12** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten
van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

Ellen
Kolonel
Ann
Emma
Torrance
Roger
Moeder
Laura
Don
Dick
Dering
Barbara
Billy
Karl
Dowey
Mickleham
Twymley
Haggerty
Kenneth

VERANTWOORDING

De Eerste Wereldoorlog heeft een enorme invloed gehad op het leven en werk van James Matthew Barrie (1860-1937). De bij zijn leven gevierde schrijver van onder andere 'Peter Pan' (1904) verloor een groot aantal dierbaren, waaronder zijn adoptief-zoon George Llewellyn Davies. Dat verdriet, dat mede voeding gaf aan een groeiend besef van de zinloosheid van het oorlogvoeren, veranderde hem van een wat dromerige sentimentalist in een verbitterd kritikaster van de Engelse maatschappij en haar verstarde verhoudingen.

De vier eenakters die in dit stuk zijn samengevoegd, geven een beeld van die verandering. Barrie bundelde ze in 1918 onder de naam 'Echoes of the War' en dat is ook precies wat ze zijn. We zien niet het front, de pijn, de ontberingen; we zien de echo daarvan, de weerslag die ze gehad hebben op het dagelijks leven dat nooit meer hetzelfde zou worden na de Somme en Verdun. Het stille verdriet van kleine mensen - de precisie waarmee de gapende wonden worden omzeild, maken deze stukken tot een menselijk document dat ook nu, na meer dan tachtig jaar, nog universeel geldig blijft.

In deze bewerking heb ik de dialoog van de vier eenakters integraal en bijna ongewijzigd vertaald, waarbij ik uitgegaan ben van de teksten in 'The Definitive Edition of the Works of J.M. Barrie', revised edition, London, Hodder and Stoughton, 1942. Barries omstandige commentaren heb ik echter weggelaten, omdat deze tekst in eerste instantie bedoeld is om gespeeld, en niet om gelezen te worden. Daarnaast heb ik enige eigennamen veranderd, zodat ik verwarring door dubbele namen kon voorkomen en sommige personages in meerdere stukken kon laten optreden. Als gevolg daarvan is hier en daar een formulering aangepast; de figuren moeten tenslotte trouw blijven aan hun eigen karakter. De oorspronkelijke titels van de vier eenakters staan steeds aan het begin vermeld. Een eventuele pauze past het beste direct vóór de vierde eenakter (The Old Lady Shows her Medals). Op pagina 62.

De teksten van de entre-actes zijn ook ontleend aan teksten van Barrie of uit zijn omgeving. De brief op pagina 26 is een ingekorte versie van een brief van Barrie aan de genoemde George Llewellyn Davies, de beschrijving van diens dood is van de hand van Aubrey Tennyson, zoon van de dichter, die ooggetuige was. Beide citaten

zijn ontleend aan Andrew Birkins 'JM Barrie and the Lost Boys', London, Constable, 1986, pp 242/243. Het verhaal over de oude vrouw op pagina 46 komt uit een brief van Barrie aan de vrouw van Thomas Hardy, dd 15-8-1915 en is ontleend aan 'The Letters of JM Barrie', London, Peter Davies, 1942, pp 143. De typisch Barriaanse wijsheden op pagina 61 komen voornamelijk uit zijn 'Tommy and Grizel', London, Cassell and Company, 1900.

Wie meer wil weten over leven en werk van JM Barrie kan te rade gaan bij het reeds geciteerde werk van Andrew Birkin. Andere biografieën zijn lastiger te vinden. Ook het werk van Barrie is, zeker in Nederland, schaars. Ondergetekende beschikt over een ruime collectie.

Hans Kuyper,
augustus 1999

De vier onderhavige eenakters verschenen in 1918 onder de titel 'Echoes of the War' bij Hodder and Stoughton, London

(Een Engelse zitkamer, stijl 1916. Niet al te rijk. In de loop van het stuk moet deze kamer in stappen worden 'uitgekleed', tot het uiteindelijk een arme kelderwoning geworden is. Dit moet snel en in het donker kunnen gebeuren. Helemaal voor op het toneel loopt de 'straat', aangeduid door twee geabstraheerde muren links en rechts. Aan de linkermuur hangt een brievenbus, aan de rechter een gescheurde poster uit de periode - liefst natuurlijk de besnorde Lord Kitchener met de woorden 'Your country needs you', maar een reclame voor zeep mag ook. Maanlicht op de 'straat'. In de verte een zacht gebulder van ver verwijderde kanonnen. Van rechts komen de Kolonel en Ellen opschuifelen. Bij de brievenbus houden ze stil)

ELLEN: Ik weet niet of het zo'n goed idee is, John... Je bent de laatste tijd toch al wat in de war, en dit soort dingen is nou niet bepaald...

KOLONEL: Onzin, Ellen. Ze hebben ons gevraagd. Het kan geen kwaad. Het is misschien een troost voor ze. Ik begrijp niet waarom je niet meegaat.

ELLEN: O, nee. Ik breng je weg, meer niet. Ik zou het niet aankunnen. Beloof me dat je je niet laat meeslepen. En niet alleen naar huis komen vanavond. Laat dominee Torrance je terugbrengen. Beloof je dat?

KOLONEL: Ik red me wel. Een oud-militair hoeft nergens bang voor te zijn.

ELLEN: Het gaat niet om bang zijn. Ik wil je niet kwijt. Wie zou mij dan moeten beschermen?

KOLONEL: Onze Billy natuurlijk!

ELLEN: O, John... Het is niet ver meer. Laten we een beetje doorlopen.

KOLONEL: Dank je Ellen. *(staat stil en luistert)* Hoor 's, onweer! Dat zat eraan te komen. Ik hou er niet van... Als het nu ook nog gaat regenen... Dat zou heerlijk zijn voor de tuin. Heb je de sleutelbloemen gezien? *(ze schuifelen af. Het licht in de zitkamer komt op. Het is een warm licht als van een groot aantal gaslampen. De stemming is vrolijk en gespannen)*

THE NEW WORD
1915, Premiere 1915, vertaling 1996

(Dominee Torrance leest de krant, zijn vrouw Ann en dochter Emma luisteren met opgeheven hoofd naar voetstappen op de eerste verdieping)

ANN: Hoorde ik nou... Hoorde ik iets, Emma?

EMMA: Nee, nog niet.

TORRANCE: *(staat op in een poging de aandacht van zijn vrouw te trekken)* Moet je horen, lieve. Heel belangrijk. Er staat in de krant, en ze schijnen het uit welingelichte kringen te hebben, dat de liefde alle deuren opent.

ANN: Zei je iets, Philip? Ik luister.

TORRANCE: Ja, ik zeg net dat de Zwarte Hand gevonden is. Ergens in een bad op Russell Square.

ANN: Wat je zegt, Philip. Heel attent.

TORRANCE: Dus het kan niet anders of het was margarine, schat.

ANN: Dat lijkt me ook, Philip.

TORRANCE: Vandaar de naam Petrograd.

ANN: O, ging het daarom!

TORRANCE: En het zal je plezier doen, Ann, dat de geachte afgevaardigde daarna zijn plaats weer innam.

ANN: Dat was aardig.

TORRANCE: Eigenlijk net zoals ik dus, *(gaat zitten)* na de gebruikelijke verpletterende indruk te hebben gemaakt.

ANN: Ja, Philip. *(Emma houdt het niet meer uit en glipt naar boven. Een korte pauze)*

ANN: Philip, ik heb totaal niet naar je geluisterd.

TORRANCE: Dat idee heb ik ook, mevrouw.

ANN: Ik ben nu eenmaal zo, Philip.

TORRANCE: Als je maar jezelf bent, schat.

ANN: Ben ik mal?

TORRANCE: Eh...

ANN: O, Philip... Hoe kun je ook zo kalm blijven, als hij daarboven bezig is!

TORRANCE: Sinds we hem negentien jaar geleden aan een verbijsterde wereld presenteerden, is hij regelmatig daarboven in de weer geweest.

ANN: Maar dat zal niet - zo heel lang meer duren, Philip. *(ze komt bij hem zitten)* Zal je vanavond een beetje - aardig voor hem proberen te zijn? Ja?

TORRANCE: Vanavond? Je bedoelt dat ik normaal gesproken niet aardig voor hem ben?

ANN: O nee, nee... Ik denk alleen dat hij soms wat - wat verlegen is, met jou...

TORRANCE: Dat komt omdat hij mijn zoon is, Ann.

ANN: Ja... 't is vreemd, maar het - is zo.

TORRANCE: Is het nooit bij je opgekomen dat ik een beetje verlegen met hem ben, Ann?

ANN: Met onze Rogie?

TORRANCE: Waarschijnlijk omdat ik z'n vader ben.

ANN: Je doet soms zo sarcastisch tegen Rogie. Daar houden jongens niet van, Philip.

TORRANCE: Is dat zo, Ann?

ANN: Tegen mij mag je zo sarcastisch zijn als je wilt, natuurlijk, Philip.

TORRANCE: Alsof dat zoveel zin heeft! Het dringt toch nooit tot je door.

ANN: Ik bedoel niet dat je een moeder voor hem moet zijn.

TORRANCE: Dank je, schat.

ANN: Ik begrijp best dat een man niet steeds aan zijn zoon kan denken, zoals een moeder dat doet.

TORRANCE: O nee, Ann? Waarom ben je daar zo zeker van?

ANN: Een jongen gaat nu eenmaal eerder met zijn problemen naar zijn moeder dan naar zijn vader. Rogie vertelt me alles.

TORRANCE: Ik maak me sterk dat er dingen zijn die hij eerder aan mij dan aan jou zou vertellen.

ANN: Blijf nu even serieus, wil je. Waarom zou je je niet wat warmer opstellen?

TORRANCE: Omdat hij zich dood zou schrikken, Ann. Twee mannen die zich warm opstellen? Schaam u, dame!

ANN: Twee mannen! Philip, hij is net negentien!

TORRANCE: Net negentien! Ann, dat is precies de ideale leeftijd tegenwoordig! (*Emma stormt binnen*)

EMMA: Moeder, z'n kamerdeur is van het slot! Hij staat voor de spiegel en hij komt bijna naar beneden! (*ze is direkt weer weg ook*)

ANN: Niet sarcastisch zijn, Philip.

TORRANCE: Mijn woord erop. Als je belooft dat jij niet instort.

ANN: Dat belooft ik. (*stormt naar de deur maar keert terug*) Philip, ik wil het zo regelen dat jullie tweetjes even alleen zijn, vanavond.

TORRANCE: Om hemelswil, vrouw! Laat dat uit je hoofd! Vader en zoon! Hij zou er meteen vandoor gaan, of anders ik wel! (*Emma gooit de deur open*)

EMMA: Mag ik u voorstellen? Tweede luitenant Torrance van het

Royal Sussex. Vader, uw zoon. Tweede luitenant Torrance, uw vader. Moeder, uw kleine Rogie. *(Roger, een niet opvallende verschijning maar desalniettemin bijzonder trots op zijn uniform en nieuwe status, stapt binnen. Emma speelt op de piano, of zingt, 'Rule Britannia')*

ROGER: Mater, laat dat wicht ophouden mij belachelijk te maken.

ANN: Hou daar asjeblieft mee op, Emma. Maar passend is het wel, lieverd. Vind je niet, Philip?

TORRANCE: 't Is wat voorbarig. Met alleen een nieuw uniform verover je de wereld nog niet. Of wel soms, Roger?

ROGER: Heb ik dat soms beweerd?

ANN: O, Philip! Draai je 's om, Rogie? Ach, wie had dat ooit... Ik had nooit...

EMMA: Is het geen dotje?

ROGER: Kop dicht, Emma.

ANN: Het is natuurlijk niet aan mij om dit te zeggen - maar waarom ook eigenlijk niet?

TORRANCE: Je gaat het hoe dan ook zeggen, dus ga je gang, mater.

ANN: Ik wist dat hij er geweldig uit zou zien, maar - zo ontzettend geweldig, dat wist ik niet.

ROGER: Ik zie eruit als een malloot. Daarom durfde ik niet naar beneden te komen.

TORRANCE: Ja, we meenden je wat te horen ijsberen, boven.

ANN: Philip! Luister maar niet naar hem, Rogie.

ROGER: Doe ik ook niet.

TORRANCE: O!

ROGER: En ik ijsbeerde niet.

ANN: Dat vreselijke zwaard! Nee, trek het maar liever niet, lieverd - niet totdat je niet anders kan

TORRANCE: Kom, kom, Ann! Gun hem z'n pleziertje... Als hij het hier niet mag trekken, waar moet hij het dan doen?

EMMA: Aan het front, vader!

TORRANCE: Er worden toch geen zwaarden meer gedragen aan het front, Roger?

ROGER: Ziet u moeder, ze hangen nogal in de weg.

ANN: Welnee, daar moet je gewoon aan wennen.

TORRANCE: Dat bedoelt Roger niet.

EMMA: Ik begrijp het wel. Als je een zwaard draagt, zien de sluipschutters dat je een officier bent, en dan pikken ze jou eruit.

ANN: Geen wonder dat ze ze Hunnen noemen. Zoiets zou een Britse sluipschutter nooit doen! Roger, je zal toch wel heel voorzichtig zijn, in de loopgraven?

ROGER: Kop op, mater.

ANN: Nee, dat nou juist niet.

TORRANCE: Ze zouden die loopgraven zo diep moeten maken dat niemand er meer overheen kon kijken.

ANN: Wat een goed idee, Philip!

ROGER: Hij wil u voor gek zetten, mater

ANN: Is dat zo, lieverd? Dat zal wel weer. Goed, en nu je uitzet...

ROGER: Hallo, zeg! U praat alsof ik vanavond al vertrek! Dat kan nog wel maanden duren!

ANN: Dat weet ik - en er is natuurlijk ook nog een kans dat je helemaal niet nodig bent.

ROGER: Niks daarvan, moeder.

ANN: Ik wil je wat vragen, Philip. Hoe lang denk jij dat de oorlog gaat duren? (*Torrance leest de krant*) Rogie, je zal me wel belachelijk vinden, maar ik kon het niet laten een paar dingetjes voor je te kopen.

ROGER: U hebt genoeg bij elkaar gebreid om mijn hele peloton aan te kleden.

ANN: Zijn peloton!..

EMMA: Is het jullie ook opgevallen dat alle mooie woorden op 'on' eindigen? Peloton, bataljon...

TORRANCE: Zakflacon.

EMMA: Kolonel, dat klinkt goed, maar een beetje ouwelijk. Majoor, klinkt zeurderig. Schout bij Nacht, da's verrukkelijk. Maar het allermooist blijft - Maréchal de France.

ANN: Voor mij klinkt er niets beter dan Tweede Luitenant. (*ziet ze voor zich*) Al die knulletjes...

ROGER: Mater!

ANN: Ik bedoel - denk 's aan al die koude voetjes. (*ze produceert een hoeveelheid pakjes en laat de inhoud zien*) Deze moeten in je sokken. En deze gaan over je sokken heen. Ze zeggen ook dat het verstandig is om stro in je laarzen te doen.

TORRANCE: Heb je stro gekocht?

ANN: Ik ging ervan uit dat hij dat daar wel zou kunnen krijgen. Maar als jij denkt...

ROGER: Hij zit u gewoon weer te pesten, mater.

ANN: Maar natuurlijk. Hier wat overschoenen. Die zijn van leer en de andere zijn met bont, en deze zijn waterafstotend. De ellende is dat ze allemaal uit een andere winkel komen, en al die winkels zeggen weer dat de andere vocht vasthouden, of optrekken langs de benen... En ze heten allemaal zo gek. Alles heeft een nieuwe naam tegenwoordig. Een vest heet een kuras. Lach je me uit, Rogie?

TORRANCE: Als dat zo is, moest hij zich doodschamen.

ROGER: Wie lacht er hier?

ANN: Philip!

TORRANCE: Allemaal goed en wel, Emma, maar jij moet zo langzamerhand naar bed.

EMMA: Dacht u dat ik kon slapen, op een avond als deze?

TORRANCE: Probeer het eens.

ANN: Tweede Luitenant. Tweede Luitenant!

TORRANCE: Ann, niet instorten. Je had 't beloofd.

ANN: Ik stort niet in. Maar er is een foto van Rogie. Van toen hij nog heel klein was...

TORRANCE: Ga naar bed.

ANN: Ik heb 'm hier, toevallig. In mijn zak.

ROGER: Niet laten zien, mater.

ANN: Als ik instort, Philip, dan komt dat niet door de foto, maar door wat er op de achterkant staat. *(haalt de foto tevoor-schijn)*

TORRANCE: Kijk dan niet naar de achterkant. *(neemt de foto af)*

ANN: Ik ken het uit mijn hoofd, Philip. 'Roger Philip Torrance, twee jaar en vier maanden oud, drieëndertig pond.'

TORRANCE: *(controleert de achterkant van de foto)* Heel goed. *(Ann huilt zachtjes)* Toe nou. Ann

EMMA: Dan ga ik maar 's. Nacht, papa. Nacht, mama. *(kust hen beiden)* Nacht, Rogie. *(biedt hem haar wang, maar bedenkt zich en salueert. Emma rent weg, achterna gezeten door haar verontwaardigde broer)*

ANN: Ik ga jullie nu alleen laten, Philip.

TORRANCE: Is dat nou wel verstandig? Je kent me...

ANN: Wees aardig voor hem, lieve. *(Roger keert terug)* Waar laat ik m'n bril nou toch?

ROGER: Zal ik even zoeken?

ANN: Nee, ik weet het alweer. Hij is boven, en op zo'n gekke plek dat ik hem zelf moet halen. Weet je nog, Rogie, dat ik hoopte dat je op je ogen zou worden afgekeurd?

ROGER: U kon het waarschijnlijk niet helpen.

ANN: Heb jij ooit gedacht dat ik dat meende, Philip?

TORRANCE: Dacht jij dat, Roger?

ROGER: Natuurlijk. U niet, vader?

TORRANCE: Nee! Daarvoor ken ik m'n ouwetje te goed.

ANN: Ik had 't niks gevonden, Rogie. Ik zal je 's wat zeggen. Je broer Harry stierf toen hij zeven was. Voor jou is het waarschijnlijk of hij nooit bestaan heeft. Je was maar net vijf.

ROGER: Ik herinner hem me niet, mater.

ANN: Nee... Nee. Maar ik wel, Rogie. Hij zou nu eenentwintig geweest zijn; maar gek, terwijl jij en Emma groot werden, ben ik hem altijd als jongetje van zeven blijven zien. Altijd. Totdat het oorlog werd. Nu zie ik hem als een man van eenentwintig, in khaki vechtend voor zijn land, net als jij. Ik zou niet willen dat een zoon van mij thuisbleef, al had ik er twaalf. Ten-minste, als deze oorlog echt zo nobel is als ze zeggen. Ik ben niet zo knap, Rogie, en ik moet ze op hun woord geloven. Ze zouden een moeder toch niet beduvelen? Ik ga mijn bril halen. *(Ann gaat af, vader en zoon zijn wat aangedaan en zwijgen een poosje)*

TORRANCE: Zou je je moeder graag anders hebben, Roger?

ROGER: En u dan? *(een lange ongemakkelijke stilte)*

TORRANCE: Ga je nog niet, Roger?

ROGER: Ja, ik dacht net...

TORRANCE: Of wil je nog even - een babbeltje maken?

ROGER: Een wat? U en ik?

TORRANCE: Waarom niet?

ROGER: O, nou... Mij best.

TORRANCE: Ik neem aan dat je morgenochtend vroeg de trein neemt?

ROGER: De trein van twintig over vijf. We hebben appél om half zeven.

TORRANCE: Foei! Dan lig ik er nog lekker in.

ROGER: Dat zal wel.

TORRANCE: Maar erover klagen lost ook niks op, Roger.

ROGER: Ik klaag niet. *(staat op)* Welterusten, vader.

TORRANCE: Welterusten. Verdomme! Kom terug. Mijn schuld. Ik wou toch zo nodig met je babbelen?

ROGER: Ik dacht dat we het gehad hadden.

TORRANCE: Dat zou je wel willen. *(een pauze. Roger neemt weer plaats)*

TORRANCE: Mooi uniform, Roger.

ROGER: Heeft u me nog niet genoeg gepest?

TORRANCE: Ik pest je niet. Begrijp je niet dat ik probeer te zeggen hoe trots ik op je ben?

ROGER: Goeie god, vader! Begint u nou ook nog?

TORRANCE: Weet je nog, Roger, dat ik je verboden heb voor je twintigste te roken?

ROGER: O, dus daar gaat het om - Ik heb het nooit beloofd.

TORRANCE: Daar gaat het helemaal niet om. Neem een sigaar, jongen. *(biedt de doos)*

ROGER: Ik? *(neemt een sigaar en steekt op)*

TORRANCE: Heb je je wel 's afgevraagd, jongen, wat voor kerel ik eigenlijk ben?

ROGER: Vaak.

TORRANCE: Ik heb 't me ook vaak van jou afgevraagd, Roger. Dus we hebben allebei stiekem zitten vissen. Dat zal wel de reden zijn dat vaders en zoons zich onbehaaglijk voelen in elkaars gezelschap.

ROGER: Krijgt u er ook de zenuwen van als u met mij alleen bent?

TORRANCE: Ik sterf het af. Alles in me wil op de vlucht slaan.

ROGER: Dat heb ik ook!

TORRANCE: Je meent het! Ik heb altijd het gevoel dat ik weet wat je denkt, Roger.

ROGER: O ja? Ik ook.

TORRANCE: En daaruit volgt dat het beter is, en juist, en het meest beschaafd als we niet al te openhartig met elkaar omspringen.

ROGER: Ik ben behoorlijk blij dat u dat ook zo ziet.

TORRANCE: Ja, nou. En toch, Roger, als je de volgende vraag naar eer en geweten zou moeten beantwoorden: 'Op wie ter wereld denk jij dat je het meeste lijkt' - en dan niet oppervlakkig maar in je diepste wezen - wat zou je dan zeggen? Je moeder, je oom, of een van je golf-vriendjes?

ROGER: Nee.

TORRANCE: Wie?

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto